

FLAGDAG

FOR DANMARKS UDSENDTE

5. SEPTEMBER 2020

Faktaark – Flagdagen 2020

Forsvarsministeriets område

Veteraner

En veteran er en person, der på baggrund af en beslutning truffet af Folketinget, Regeringen eller en minister har været udsendt i mindst én international mission. Veteranpolitikken gælder for veteraner, der har været udsendt i regi af Forsvarsministeriet.

Udsendte i 2020

Forsvaret: 1.936 personer

Hjemmeværnet: 14 personer

Beredskabsstyrelsen: 13 personer

Udsendte siden 1948

For perioden 1948-2020 er der opgjort ca. 114.700 udsendelser.

Der er i juli 2020 registreret 39.047 veteraner. Veteraner blev dog ikke registreret elektronisk fra før 1992, og det samlede antal personer, der har været udsendt for Danmark fra 1948 til 2020, skønnes derfor at være op mod 60.000.

Flagdagen

Den 5. september er den officielle flagdag for Danmarks udsendte. Flagdagen blev højtideligholdt første gang i 2009. I 2020 er det således 12. gang Flagdagen afholdes.

Formålet med Flagdagen er at hædre de personer, der er eller har været udsendt på en mission af Danmark på baggrund af en beslutning truffet af Folketinget, Regeringen eller en minister.

Flagdagen består af et centralt arrangement i København samt en række lokale arrangementer i hele Rigsfællesskabet. Det officielle Danmark markerer Flagdagen for Danmarks udsendte med en kranselægning ved monumentet i Kastellet, en mindegudstjeneste for Danmarks faldne i Holmens Kirke og en parade for årets udsendte på Christiansborg Slotsplads. (Paraden er dog aflyst i 2020 grundet COVID-19). Målgrupperne for delarrangementerne er pårørende til faldne og omkomne veteraner og udsendte siden sidste flagdag fra Forsvaret, Hjemmeværnet, Beredskabsstyrelsen, Udenrigsministeriet og Politiet.

Den decentrale fejring af Flagdagen er et kommunalt ansvar, som myndigheder, enheder m.fl., afhængigt af det lokale samarbejde med kommunen, deltager i. I 2019 blev flagdagen fejret i 96 af landets 98 kommuner.

Fysisk sårede, omkomne og faldne

Fra 1992 og frem til og med juli 2020 er antallet af faldne 48, antallet af omkomne 21 og antallet af fysisk sårede 266. Der er ingen faldne, omkomne eller fysisk sårede siden flagdag 2015. 'Faldne' omfatter personer, som er dræbt eller efterfølgende omkommet som følge af kamphandlinger, inkl. miner, improviserede sprængladninger, andre fjendtlighedsindede handlinger eller våbenvirkning fra egne/allierede styrker. 'Sårede' omfatter personer, der er såret som følge af ovennævnte

hændelser. Kategorien omfatter både de tilfælde, hvor personen er hårdt såret og har risiko for at miste liv, lemmer, førklighed eller syn, og de mindre alvorlige tilfælde, hvor personen ikke forudses at have væsentlige fysiske mén. Omkomne omfatter dødsfald under udsendelse, der ikke skyldes kamphandlinger men fx sygdom eller ulykke.

Psykisk sårede

En udsendelse kan være forbundet med nogle voldsomme oplevelser, og for en mindre gruppe veteraner, kan dette resultere i, at de oplever tegn på psykiske efterreaktioner fra deres udsendelse. Veterancentret tilbyder gratis psykologbehandling til disse veteraner. Det gælder også, selvom symptomerne først viser sig lang tid efter.

PTSD (Posttraumatic Stress Disorder)

For en gruppe af veteranerne udvikler deres efterreaktion sig til PTSD, som er den mest undersøgte psykiske efterreaktion. PTSD er ofte en langvarig tilstand, som kan opstå efter katastrofeagtige psykiske belastninger. Blandt de veteraner, der får PTSD, oplever mange, at deres PTSD-symptomer opstår op til flere år efter udsendelse. Andelen af veteraner med PTSD vil derfor være forskellig afhængig af opgørelsestidspunkt samt om PTSD opgøres ved hjælp af registre (diagnose) eller spørgeskemaer (symptomer).

PTSD i tal

Blandt de 14.609 veteraner, der har besvaret et spørgeskema efter mission i perioden 1998-2016, er der 3 % der 6 måneder efter mission har PTSD-symptomer. ISAF hold 7 er det hold, der er bedst undersøgt mht. PTSD-symptomer. 9,6 pct. af de danske soldater, der var udsendt til Afghanistan med ISAF hold 7 i 2009, havde et højt niveau af PTSD symptomer to og et halvt år efter hjemkomst, og seks et halvt år efter hjemkomst var det tal steget til 13,7 pct. Det skal bemærkes, at ISAF hold 7 var udsat for voldsomme kamphandlinger med sårede og omkomne som følge, hvorfor dette holds andel med PTSD symptomer ikke nødvendigvis er repræsentativ for alle de ca. 39.000 registrerede danske veteraner.

Til sammenligning var andelen med et højt niveau af PTSD-symptomer på ISAF hold 15, der var udsendt i 2013, 5,5 pct. da de blev undersøgt 2 og et halvt år efter hjemkomst. For ISAF hold 10, der ligeledes blev undersøgt seks og et halvt år efter hjemkomst, er andelen med højt niveau af PTSD-symptomer 9,8 pct.

Veterancentrets støttemuligheder

Veterancentret tilbyder psykolog- og psykoterapeutisk behandling til veteraner og pårørende til veteraner. Tilbuddet er livslangt, så længe veteranens vanskeligheder relaterer sig til deres udsendelse(r). Forløbene varierer – fra få samtaler til længerevarende forløb med mange sessioner. Veterancentret tilbyder herudover også støtte fra opsøgende rådgivere, socialrådgivere, beskæftigelsesrådgivere såvel som familierådgivere. I tillæg til dette har Veterancentret en døgntelefon, som veteraner og pårørende kan benytte. Veterancentrets døgntelefon modtog i 2019 765 opkald uden for almindelig arbejdstid.

Den frivillige indsats

Til støtte for veteranindsatsen finder man 60 til 70 aktører, der alle arbejder til støtte for veteraner og deres pårørende. Hovedparten dækker et geografisk afgrænset område eller varetager interesser for en bestemt medlemsgruppe. Med 23 lokalforeninger fordelt over Rigsfællesskabet og ca. 3.300

medlemmer er Danmarks Veteraner den største og ældste frivillige veteranorganisation. KFUMs Soldatermission og Fonden Danske Veteranhjem har etableret botilbud, som løfter en vigtig opgave overfor udsatte veteraner, der ofte har komplekse problemstillinger.

FAKTATJEK OM VETERANER

Myte 1: Der findes mange hjemløse veteraner

I 2019 er der opgjort 100 hjemløse veteraner, heraf 96 mænd og 4 kvinder. Veteraner udgør således 1,6 pct. af samlede gruppe hjemløse. (VIVE – Hjemløshed i Danmark 2019)

Myte 2: Veteraner er oftere uden beskæftigelse

Irak-veteraner har 31 pct. større sandsynlighed for at komme i job end andre ledige med samme alder, køn og uddannelsesniveau. For Kosovo- og Afghanistan-veteraner er det henholdsvis 24 pct. og 19 pct.

Myte 3: Veteraner er oftere kriminelle

SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærd har tidligere kortlagt kriminalitet blandt veteraner i deres projekt "Hjemvendte Soldater". Her fandt de, at veteraner er mindre kriminelle generelt og begår mindre vold i forhold til en kontrolgruppe.

Myte 4: Veteraner har større risiko for at begå selvmord

Veteraner har ikke større risiko for at begå selvmord. I en undersøgelsesperiode, der løber fra 1992-2014, er der registreret 56 selvmord blandt veteraner, svarende til 0,18 pct. af alle veteraner. Blandt de matchende kontroller er 0,22 pct. døde af selvmord. Veteraner, udsendt til Kroatien i 1990'erne, har dog større selvmordsrisiko end andre danske veteraner.

(Der er ikke publiceret nyere data på selvmord. I 2015 var der 4 selvmord blandt veteraner. Nyere data er først under oparbejdning).

